Ner. 230. ROK 1843. PONIEDZIAŁEK 9 PAŹDZIERNIKA.

Pismo to wychodzi codziennie oprócz niedziel i świąt uroczystych w drukarni Stanisława Gieszkowskiego.

Zaliczenie na trzy miesiące złotych dziesięć miesięcznie złotych cztery, numer pojedynczy groszy dziesięć.

IMIONA RZYMSKIE. Jutro Franciszka Borg.

IMIONA SŁAWIAŃSKIE. Jutro Bronisław.

GAZETA KRAKOWSKA.

OBSERWACYE METEOROLOGICZNE.

Dzień godzina		Barometr do 0° Reaumura w miarze Paryzkiej	Stopień ciepła podług Reaumura	Psychometr	Wiatr	Stan Atmosfery	Zjawiska napowietrzne i różne uwagi
6	6	27 6, 156	+ 10, 1	3, 81	Pł. Zachodni słaby	Pochmurno	
	2	5, 887	13, 3	3, 87	„ „ średni	„	
	10	5, 588	10, 3	3, 97	Żaden	„	

Wiadomości zagraniczne.

— *Petersburg 25. Września.* —

Reskrypt Cesarski. Z Bożéj Łaski, MY MIKOŁAJ I. Cesarz i Samowładca Wszech Rossyi etc. etc. etc. Obwieszczamy wszystkim wiernym Naszym poddanym: W dniu 8 b. m., Nasza Ukochana Synowa, Cesarzewna i Wielka Xiężna Marya Alexandrowna, Małżonka Ukochanego Naszego Syna, Cesarzewicza Następcy, powiła Nam Wnuka, a ich Cesarskim Wysokościom Syna, imieniem Mikołaj. Takowe Cesarskiego Naszego Domu pomnożenie przyjmujemy za nową oznakę dobrodziejstw Najwyższego, na Nas i na Cesarstwo Nasze zlewanych, a obwieszczając o tém wiernym Naszym poddanym, Jesteśmy przekonani, że wszyscy zaniosą z Nami do Boga modły gorliwe o pomyślne wzrastanie i dojrzewanie Nowonarodzonego. Roskazujemy pisać i mianować we wszystkich sprawach, gdzie przystoi, tego Ukochanego Naszego Wnuka, Wielkiego Xięcia Jego Cesarską Wysokością. Dan w Warszawie d. 8 Września, roku od Narodzenia Chrystusa 1843, a panowania Naszego 18go, (podpisano) MIKOŁAJ.

Rozkaz dzienny Cesarski dany w Warszawie dnia tegoż: »Jego Ces. Wysokość Wielki Xiążę Mikołaj Alexandrowicz, mianowany zostaje Szefem pułku Grodzieńskiego Huzarów gwardyi, i ma liczyć się we wszystkich tych pułkach gwardyjskich, w których liczy się Jego Wysoki Rodzic, Jego Cesarska Wysokość Następca Cesarzewicz.

— *Paryż 23 Września.* —

Jeneralny Gubernator Marszałek Bugeaud powrócił dnia 12 b. m. do Algieru z wyprawy do Medeach.

Kontradmirał Faure dowódzca siły morskiéj pod Algierem, umarł dnia 13 po krótkiéj chorobie.

Według z listów z Madrytu, które udziela *J. des Deb.* ma tam panować zupełna ufność, że stan rzeczy w Hiszpanii w krótce się ustali.

Kongres naukowy francuzki, który w tym roku odbył 11ste zgromadzanie swoje w Angers od 1 do 12 Września, odznaczył się nader ważnemi rozprawami o różnych przedmiotach dotyczących historyi, rolnictwa i przemysłu. Jeszcze w ostatnim dniu przed ukończeniem kongressu, powszechne zajęcie do żywego stopnia zostało pobudzone przez niespodziane przybycie osobliwego cudzoziemca, rodowitego Indyanina, boliwijskiego Konsula Jlego w Anglii; cudzoziemiec ten albowiem, p. Wincenty Pazos, który tylko w języku hiszpańskim z łatwością wyrażać się umie, i któremu p. Jullien z Paryża za tłómacza służył, rozwinął wiel-

ki i pożyteczny plan do otworzenia zupełnie nowego świata dla dobra nauk, przemysłu, handlu i ogólnéj cywilizacyi. Idzie tu rzecz o użycie za atlantyckiéj żeglugi parowéj do zbadania różnych krajów południowéj Ameryki, nad rzeką Amazońską leżących, i do zawiązania wzajemnych korzystnych stosunków z mieszkańcami tych dalekich i bogatych okolic. Do wykonania tego ważnego planu Francya szczególniéj jest powołaną. Osada francuzka Guyana, niedaleko wielkiego ujścia téj Królowéj rzek, przedstawia dwa bardzo stósowne do tego punkta, gdzie jeźli tylko Francya zechce — możnaby w przeciągu nie wielu lat otworzyć dla wszystkich narodów przystępne porty wolne, które kiedyś stałyby się tak ważnemi dla południowéj Ameryki, jak jest Kalkuta dla Indyi Wschodnich. Jeden z tych wolnych portów mógłby być zarazem siedliskiem wielkiego francuzko-amerykańskiego uniwersytetu, gdzie młodzież wszystkich ludów, zamieszkujących obszerne pobrzeża rzeki Amazońskiéj na 900 mil franc. ciągniące się, mogłaby pobierać nauki, których tak bardzo potrzebuje. Gdy potém rodzice tych uczniów odwidzać będą swe dzieci i dowiedzą się, że w przeciągu kilku tygodni mogą dostać się do Europy, nie zdołają się oprzeć pokusie i podróże te dadzą wtedy powód do nowych związków handlowych różnego rodzaju. Kongres naukowy dał bardzo pochlebne zdanie o projekcie pana Pazos.

Courier du Havre donosi z Montevideo pod dniem 6 Lipca, Przedsięwzięliśmy wczoraj z 6,000 wojska i 12 działami wycieczkę, uderzyliśmy w trzech punktach na nieprzyjaciela, i wszędzie odnieśliśmy korzyści. Nieprzyjaciel utracił 200 ludzi w zabitych lub wziętych w niewolę; 15 ludzi przeszło do nas.

Granice nasze od strony Hiszpanii są teraz jak najściśléj strzeżone, aby zapobiedz związkom między tutejszemi i tamecznemi republikanami.

— *Londyn 23 Września.* —

Times spodziewa się, że Królowa Wiktorya przedsięweźmie na przyszłe lato podróż na morze Śródziemne, zwidzi Rzym; Konstantynopol i t. d. *Globe* nie przeczy temu, i sądzi że i Ateny będą celem podróży Królowéj. Osobiste ukazanie się Królowéj Wiktoryi za granicą (mówi ten dziennik) może się tylko do tego przyczynić, aby imieniowi angielskiemu, obok poważania, jakiego wszędzie doznaje, zjednać także przychylność i miłość obcych ludów.

Globe nie uważa tego za rzecz do prawdy niepodobną, że roztrząsany niedawno w Madrycie plan zaślubienia młodéj Królowéj Izabelli z jéj stryjecznym bratem, Infanta D. Francisco de Paula, wyszedł od Lorda Aberdeen, który tym sposobem usiłuje zniweczyć projekt małżeństwa z Xięciem Aumale. Ale ten plan, (mniema ów dziennik wigowski), dałby się łatwiéj uskutecznić, gdyby rząd torysowski był utrzymał Espartera.

Donieśliśmy już o projekcie przedstawionym rządowi przez towarzystwo żeglugi parowéj, mającym na celu przyspieszenie związków między Indyami wschodniemi i Anglią. Według tego, paka pocztowa odchodzić będzie z Bombaj dnia 1go każdego miesiąca i przybędzie do Suez dnia 16go, to jest w 15 dni. Ztąd do Alexandryi w 3 dniach. Dnia 19 do Marsylii w 6ciu dniach. Nadejdzie więc z Bombaj do Marsylii w 24 i tym sposobem przybywać będzie do Londynu d. 29 każdego miesiąca.

Korzyści z tego przyspieszenia będą następujące; 1 Oszczędność całego miesiąca czasu między Anglią a jéj prowincyami w Indyach wschodnich. 2) Oszczędność dwóch miesięcy czasu w podróży do Kalkuty i napowrot do Anglii. 3) Oszczędność w wydatkach publicznych na 30,000 funtów szterlingów (1;260 000 złp.) rocznie. Rzeczone towarzystwo rozrządza tak wielkiemi środkami do spiesznéj kommunikacy, z Indyami. że obowięzuje się płacić 1000 f. st. kary za każdy raz nie przybycia paki w oznaczonym wyżéj czasie.

Pomimo spokojniejszego usposobienia jakie się teraz objawia między dzierżawcami w Walii, rebekaiści nie ustają w swych burzeniach rogatek. I tak niedawno Rebeka przesłał do poborców rogatkowych w Fishguard i Parkymort następujący list.

»Niniejszem zawiadamiam pana, abyś się wyniósł z domu rogatkowego, który zburzony zostanie, z powodu, że pan nie byłeś posłuszny wezwaniu Rebeki i ośmielasz się pobierać opłaty, przez co utrudniasz cyrkulacyą poddanych Królowéj Jmci angielskiéj. Postanowiłem udać się w nocy w poniedziałek na miejsce i kazać zburzyć domy poboru opłat, aby nadal nie istniały.

Rebeka.»

Jedna gazeta daje następne szczegóły o O'Connellu: Na mównicy parlamentowéj jak i na mównicy popularnéj pod gołem niebem, (hustings) gesta O'Connela są ożywione, głos donośny i ostry; ton rozkazujący, postawa dumna ma on plecy szerokie, ramiona i ręce muskularne. Czoło szeroko rozwinięte i ogniste o-

czy objawiają nadzwyczajną potęgę umysłu. Ciągłe oddawanie się sprawom największéj wagi, prace umysłowe, troski życia publicznego, nie zatarły na jego obliczu wyrazu doskonałego zdrowia. Nieład panujący zwykle w jego powierzchowności, stawia uderzającą sprzeczność z pełną zamyślenia spokojnością postawy w okolicznościach uroczystych. Ubiór jego odznacza się zaniedbaniem; chustka na szyi, zaledwo zawiązana, spada mu nawpół odkryte piersi. Zawsze pogrążony w myślach, z jedną ręką w bocznéj kieszeni, drugą ciągle prawie trzymając na piersiach, zdaje się być wodzem, obmyślającym plan stanowczéj bitwy.

— *Madryt* 13 *Września.* —

Armia jest ciągle oczyszczana; Narvaez oddala powoli wszystkich oficerów, którzy są podejrzani o wielką przychylność dla Espartera.

Czujność siły zbrojnéj jest większa niż kiedykolwiek; liczne patrole przebiegają ulice. Jeneralny kapitan od dwóch dni nie kładł się w łóżko, i ustawicznie zmienia swą główną kwaterę.

Gdy obecność wychodzców karlistowskich mogłaby być w téj chwili niebezpieczną dla spokojności kraju, rząd tymczasowy zabronił powrotu tym, którzy amnestyą z r. 1841 są objęci. Konsul hiszpański w Bordeaux otrzymał właśnie stosowną w tym względzie instrukcyą.

Ostateczny rezultat wyborów madryckich będzie wiadomy dopiero d. 20. Kandydaci, którzy dotychczas mają za sobą większość, są: pp. Arguelles, Ewaryst San Miguel, Real, Beroqui, Lugan, Mendez, Angulo, Mirallez, Sanchez, Ocana, Santos Lerio, Sagasti. Wszystkie te imiona należą do oppozycyi. Mają one dotychczas około 30 głosów więcéj a niżeli kandydaci stronnictwa parlamentowego, pomiędzy któremi są: pp. Cortina, Bravo, Martinez de la Rosa, Cantero, Gonzalez, Sartorino, hr. de las Navas, Moreno Lopez.

(Z korrespondencyi.) — Tu w stolicy esparterzyści mają wpływ największy, i lubo grzecznie podali rękę franciscystom, jednak zupełnie wyłączyli ich z szeregu kandydatów przy odbywających się wyborach. W Madrycie więc toczy się spór tylko o to, czy ajakuchowie mają odnieść zwycięztwo, czy też poprzednia koalicya, która się teraz nazywa stronnictwem parlamentarskiém. Dotychczas stolica reprezentowana była w kortezach ciągle przez najprzychylniejsze narzędzia Espartera, i ci też, t. j. Arguelles, San Miguel, Beroqui, Lujan, Calatrava umieszczeni zostali przez ajakuchów na liście wyborczéj. Wczoraj rozpoczęły się wybory, i wbrew powszechnemu oczekiwaniu okazało się, że w tym pierwszym dniu stronnictwo parlamentarskie odniosło zwycięztwo. Jeden bowiem z ajakuchów, który otrzymał najwięcéj głosów, miał ich tylko 219, zaś kandydat stronnictwa parlamentarskiego, któremu najmniéj przypadło głosów, miał ich jednak 251. Według wszelkiego prawdopodobieństwa, francyscíści zostaną prawie zupełnie z wyborów wyłączeni, a ponieważ sami obawiają się tego usunięcia, tém gorliwiéj więc pracują nad tém, aby zniweczyć zebranie się kortezów; espartyści wspierać ich będą w tém usiłowaniu, jak tylko zobaczą, że wybory padają na korzyść koalicyi parlamentarskiéj.

Onegdaj w wieczór odbyła się narada ministrów, na któréj było obecnych także kilku jenerałów i inne znakomite osoby. Wczoraj było powtórne zgromadzenie rady ministrów, w któréj także mieli udział: xżę Bailen, opiekun królowéj, i p. Olozaga. Ostatni wyjechał dziś w wielkim pośpiechu do Paryża, a że nie jest opatrzony żadnym dyplomatycznym charakterem domyślają się więc, że tylko udzielone mu zostały niektóre polecenia, odnoszące się do stosunków królowéj Maryi Krystyny. Zamyśla, powrócić tu jeszcze przed otworzeniem kortezów.

Tutejszą załogę powiększono o 1 pułk pionierów. Dziś ajakuchowie pozyskali znaczną przewagę na wyborach.

Ez. *Expectador*, będąc zmuszonym przyznać, że Espartero rzeczywiście zabrał z sobą większą część kassy wojskowéj, usprawiedliwia teraz ten postępek tém, że xciu Witoryi należała się jeszcze zaległa pensya jako rejentowi, a prócz tego, obowiązkiem jego było, nie pozostawiać nieprzyjaciołom swoim żadnych środków pomocniczych.

Paryż 23 *Września.* Depesze telegraficzne z Hiszpanii, donoszą: »Poczty barcelońskie z d. 17, 18, 19 i 20 nie nadeszły jeszcze. Wezbranie rzek zrządziło okropne spustoszenia; pod Goroną uniesiony został przez wodę most, przyczém wiele osób utonęło. — Puicerda nie chciała się ogłosić za juntą centralną. W Saragossie wojska pozostały wiernemi rządowi Jlny kapitan Lopez Banos opuścił Saragossę z załogą.

Na dzisiejszéj giełdzie paryzkiéj spadły nieco renty francuzkie w skutku wiadomości z Hiszpanii. Obawiano się, iż może Francya i Anglia będą zmuszone w końcu przedsięwziąść interwencyą do Hiszpanii.

Paryż 23 *Września.* We wsi Torres, o 2 mile hiszp. od Jaen odległéj, d. 2 Września o godz. 4 po południu spadł deszcz kamienny,

który ogromne zrządził spustoszenie. Tak wielka spadła ilość kamieni i wody jakby z góry, u stóp której wieś ta leży, że 42 domów całkiem zostało zdruzgotanych. Aż 200 osób miało przez to utracić życie! Szkoda w polach i bydle jest bardzo znaczna, także piękne sady zostały zniszczone; mnóstwo drzew jest poobalanych.

PRZYJECHALI DO KRAKOWA.

Od dnia 6 do dnia 7 Października.

Bajer Władysław ob., Turzko Klementyna, z Polski; — Schultz Franciszek, Laskiewicz Stanisław porucz. ces. aus. Wolański Erazm, Wolański Franciszek ob., Wolański Alexander, Rojewska Marya, Lewicka Wilhelmina ob., Pawłowski Antoni jen. maj. ces. ros. Pawłowski Antoni kapitan huzar., Zawadzki Roch ob., z Galicyi; — Bonn Gustaw, Schamb Gustaw, Ritter August ob., z Pruss.

Wyjechali z Krakowa.

Łasowski, Piotrowski podpułkownik ces. ross. Mistalski Józef, Boduszynski, Łubieński Tadeusz, Ślaski Adam ob., Bielska Zofia Ostaszewski Karol, Gera dowski Edward major Dębowski Antoni ob., do Polski; — Dobrzańska Karolina ob., Conti Alexander Scher-Thos Artur hr., do Galicyi; — Ankwicz Zofia hr., Givonnyi Karol, Ertel, Dobrzański ob., do Pruss.

Doniesienia Urzędowe.

MY PREZES I SENATOROWIE
Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Wiadomo czynimy, iż Trybunał Wolnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu wydał wyrok osnowy następującej:

Działo się w Krakowie w domu władz sądowych na Audyencyi publicznéj Trybunału W. M. Krakowa i Jego Okręgu dnia trzydziestego Września 1843 roku o godzinie 4 popołudniu.

Wydział III.

Obecni:
Miętuszewski Sędzia Prezydujący.
Czernicki, *Kopyciński* Sędziowie.
Płonczyński Z. Pisarza.
(podp.) *Miętuszewski* W. *Płonczyński.*

W skutek żądania na dniu dzisiejszym przez Jakóba i Ludwikę Hirschfeldów małżonków uczynionego, względnie ogłoszenia upadłości handlu starozakonnego Joachima Samuela Robinsonna na Kazimierzu przy Krakowie pod L. 72 w gminie X. exystującego; a to z powodu nie wypłacalności wexlu; Trybunał zważywszy, iż Jakób i Ludwika Hirschfeldowie pokładanym wexlem w dniu 17 Kwietnia r. b. z terminem wypłaty za miesięcy 3 od daty wystawienia, wydanym przez Joahima Samuela Robinsohn na summę 1500 złp, na rzecz Jakóba i Ludwiki Hirschfeldów, należność summy rzeczonej dowodzą, pokładanym zaś protestem w dniu 20 Lipca r. b. przez Notaryusza Franciszka Xawerego Placer spisanym, odmówienie wypłaty takowéj udowadniają; przeto Trybunał W duchu artykułów 1 i 13 kodexu handlowego księgi IV. handel pod firmą Joachim Samuel Robinsohn w Krakowie pod L. 72 na Kazimierzu istniejący, za upadły ogłasza, termin upadłości w porządku artykułu 18 kodexu handlowego, w myśl artykułu 5 kodexu handlowego księgi IV. od dnia 20 Września r. b. ustanawia komissarzem upadłości z grona swego sędziego Ignacego Kopycińskiego, zaś kuratorami Franciszka Starzyckiego adwokata i Tomasza Asta kupca i obywatela Miasta Krakowa, mianuje zarazem Sąd Pokoju Okręgu II. W. M. Krakowa o niezwłoczne przyłożenie pieczęci na upadłym handlu i całym majątku upadłego Robinsohna, nakoniec Dyrekcyą Policyi o wzięcie upadłego pod baczne oko wzywa, wpis w ilości złp. 15 ustanawia który przez Hirschfeldow złożonym być ma, do wręczenia wyroku woźnego Antoniego Dobrzańskiego wyznacza.

Osądzono w pierwszéj Instancyi z exekucyą tymczasową bez kaucyi.
(podpisano) *Miętuszewski* W. *Płonczyński.*

Zalecamy i rozkazujemy etc. etc. (podpisano) *Miętuszewski* W. *Płonczyński.*

Zgodność niniejszego odpisu z wyrokiem oryginalnym w aktach Trybunału pozostałym zaświadcza.

Z. Pisarza Trybunału W. M. Krakowa
(2r.) i J. O. W. *Płonczyński.*

Doniesienie prywatne.

Jakób Tirr
z Wirtembergii,

przejeżdżając przez stolicę tutejszą do Mołdawy, ma zaszczyt polecić się Szanownéj Publiczności, a szczególniéj miłośnikom kwiatów, swojemi cybulkami holenderskiemi w najrozliczniejszych gatunkach, tudzież drzewkami owocowemi uszlachetnionemi. Pobyt jego w mieście tutejszym będzie krótkim, bo tylko od 3 do 4 dni.

Mieszka pod Wołem na Stradomiu.